

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича)
магистратура мутахассислигининг малака талаблари

Тошкент



ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент молия институти;

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашининг 202_ йил «19» 08 даги 3 - сонли йиғилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил «14» 08 даги 418 сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби 230 000 - Иқтисод таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р	бет
1. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислигининг умумий таснифи	4
1.1. Қўлланиш соҳаси	4
1.1.1. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислиги малака талабининг қўлланилиши.....	4
1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятлари тавсифи	4
1.2.1. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари.....	4
1.2.2. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари.....	4
1.2.3. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий вазифалари.....	5
2. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) таълим мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар.....	6
2.1. Умумий компетенциялар.....	6
2.2. Касбий компетенциялар.....	7
3. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....	8
3.1. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар.....	8
3.2. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми.....	8
Библиографик маълумотлар.....	9

1. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислигининг умумий тавсифи

5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи кундузги таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Магистратура дастурининг меъёрий муддати 2 йил.

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислиги малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби **5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича)** магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур магистратура мутахассислиги бўйича малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;

- магистратура мутахассислигининг ўқув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;

- магистратура битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган баклавриат битирувчилари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг тавсифи

1.2.1. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари:

5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) – иқтисодиёт соҳасидаги мутахассислик бўлиб, барча таълими муассасаларида мутахассисликка оид фанларни ўқитиш, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий тадқиқот институтлари, марказлари, илмий ишлаб чиқариш бирлашмаларида илмий тадқиқот фаолиятини юритиш, турли мулкчилик шаклидаги корхоналарида, марказий ва маҳаллий давлат бошқаруви органларида бюджет ҳисоби ва назоратини ташкил этиш ва бошқаришга оид комплекс масалаларни ҳал этиш, шунингдек бюджет тизими бюджетлари ижроси бюджет ҳисоби ва назоратини ташкил этиш, бюджет ҳисоби ва назорти бўйича илмий тадқиқотларни олиб бориш, истиқболни белгилашга, касбий кўникмага, мутасаддилик қобилиятига йўналтирилган инсон фаолиятининг воситалари, усуллари, методлари ва услубларининг мажмуасини камраб олади.

1.2.2. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- олий таълим, қайта тайёрлаш ва малака ошириш, профессионал таълим муассасаларида педагогик фаолият;

- фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтлари ва марказларида ҳамда олий таълим муассасаларида илмий-тадқиқот фаолияти ва жараёнлар;
- хўжалик юритувчи субъектларнинг ривожланиши стратегиясини ифодаловчи ҳисобот кўрсаткичлар тизими;
- хўжалик юритувчи субъектларида бухгалтерия балансини тузилиши, кўрсаткичларни шакллантириш жараёнлари;
- хўжалик юритувчи субъектларининг молиявий натижалар ҳисоби ва унинг назорати жараёнлари;
- бухгалтерия ҳисоби соҳасида илмий ва амалий тадқиқот, назарий ва амалий таҳлил, моделлаштиришни амалга ошириш жараёнлари;
- ижтимоий-иқтисодий жараёнлар ва ҳодисаларни, микро ва макро иқтисодий маконда назорат кўрсаткичларининг таҳлили жараёнлари.

1.2.3. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари:

- илмий тадқиқот фаолияти;
- педагогик фаолият;
- ҳисоб ва назорат фаолияти;
- ҳисоб ва ахборот тизими фаолияти;
- ташкилий-бошқарув фаолияти;
- ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш фаолияти.

1.2.4. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий вазифалари:

5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича Миллий малака рамкасининг 7-малака даражаси ҳамда магистр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ магистратура битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир болиши лозим:

Илмий тадқиқот ва педагогик фаолиятида:

- илмий, амалий тадқиқотларни ўтказиш, тажриба натижаларини таҳлил қилиш ва улар асосида илмий асосланган хулосалар чиқариш, илмий янгиликларни кашф этиш;
- илмий мақолалар, маърузалар, рисола, ўқув адабиётлар тайёрлаш ва таҳрир қилиш, ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш, рефератлар ва библиографияларни тузиш;
- илмий адабиётлар ва интернет тармоғида энг янги илмий, конструкторлик, технологик ва эксплуатацион ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда кидириш ва топиш;
- илмий семинар, конференция ва симпозиумларни ташкил этиш, ўтказиш ҳамда фаол иштирок этиш;
- мос мутахассислик мавзуси бўйича илмий лойиҳаларни ишлаб чиқиш, ечилаётган илмий муаммолар ва топшириқларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш;
- олий таълим, қайта тайёрлаш ва малака ошириш, профессионал таълим муассасаларида мутахассислиги бўйича педагогик ва ўқув-услубий фаолият юритиш;
- ўқув жараёнини ва илмий фаолиятни ташкил қилиш, замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан, ўқитишнинг техник воситаларидан фойдаланиб ўқув машғулотларини ўтказиш;
- электрон (e-learning), мобил (m-learning), масофавий ахборот технология ва ўқув-методик мажмуаларни мукамал ўзлаштириш;
- педагогик ва илмий маҳорати ҳамда малакасини мунтазам ошириб бориш.

Бухгалтерия ҳисоби фаолиятида:

- хўжалик юритувчи субъектларида ҳисоб ва ҳисоботни тўғри ташкил қилиш бўйича Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни билиши ва улардан ўз фаолиятида фойдалана олиш;

- бухгалтерия ҳисобининг миқдор ва сифат меъзонлари иқтисодий тизим ва объектлар чегаравий ҳамда критик ҳолатининг индикаторларини аниқлаш;
- бухгалтерия ҳисоби соҳасида ечилаётган илмий муаммолар ва топшириқларнинг концептуал ҳамда назарий моделларини ишлаб чиқиш, илмий-тадқиқот натижалари бўйича тавсиялар ва ишланмаларни амалиётга татбиқ этиш;
- хўжалик юритувчи субъектлар молиявий барқарорлигини ошириш ва уни ривожлантириш йўллари ишлаб чиқиш;
- хўжалик юритувчи субъектларининг молиявий маблағларини мониторингини олиб бориш, корхоналарда ички назорат ва аудит тизимининг самарали фаолият кўрсатишини баҳолаш.

Ташкилий-бошқарув ҳамда ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш фаолиятида:

- хўжалик юритувчи субъектларда бухгалтерия ҳисобини ташкил этиш ва юритиш ишларини бошқариш ҳамда мувофиқлаштириш;
- хўжалик юритувчи субъектларининг ташкилий тузилмасини оптималлаштириш, ходимларнинг профессионал тайёргарлик даражасини ошириб боришни ташкил қилиш ва бошқариш, меҳнат салоҳиятидан самарали фойдаланишни режалаштириш, меҳнатни рағбатлантириш тизимини йўлга қўйиш;
- хўжалик юритувчи субъектларининг молиявий ҳисобот фаолиятини режалаштириш, таҳлил қилиш бўйича услубий кўрсатмалар, ҳуқуқий ҳамда меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар;
- режа, ҳисоб-китоб ҳужжатларини юритиш, янги техника ва технологияларни жорий этиш ва назорат ишларини олиб боришда самарадорликни аниқлаш;
- қабул қилинадиган қарорларни бухгалтерия ҳисоботи, ижтимоий-иқтисодий самарадорлик мезонлари асосида уларни хавф-хатар ва оқибатларини ҳисобга олган ҳолда бошқарув қарорлари вариантларини ишлаб чиқишда ҳамда танлаб олишни асослашда иштирок этиш;
- e-learning ва m-learning технологиялари ҳамда бошқа техник воситалар асосида корпоратив корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириш, ходимларни ўқитишни ташкил қилиш;
- ходимларни мақсад йўналтирилган фаолиятини ташкил этишнинг инновацион усуллари татбиқ этиш;
- бухгалтерия ҳисоби, молия ва солиқ соҳасида консалтинг хизматларини кўрсатиш;
- шартномаларни тузиш учун зарур бўлган ҳужжатларни тўплаш, тезкор ва статистик ҳисоботни олиб боришни ташкил этиш, ҳисоботларни тузиш тартибларини аниқлаш;
- тармоқлар ва соҳалар бўйича корхоналарнинг товар ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш ҳамда меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш ва амалга ошириш.

2. 5A230901 – Бухгалтерия ҳисоби (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асоси, иқтисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, илмий тадқиқот ва педагогика методологиясини билиши ва касбий фаолияти ундан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;
- ўзлаштирилган билимларни ижодий танқидий кўриб чиқиш ва таҳлил қилиши, улардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- ўз фаолиятида меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлардан фойдалана олиши, ўзининг касбий

фаолиятида асосли мустақил қарорлар қабул қила билиши;

- интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўникмаларига эга бўлиши;

- ахборот технологияларидан фойдалана олиши, ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши.

2.2. Касбий компетенциялар:

- хўжалик юритувчи субъектларида бухгалтерия ҳисобини ташкил этиш ва улар ҳисобини юритишни амалга ошириш;

- хўжалик юритувчи субъектларининг даромадлари ва харажатларини ҳисобга олиш ва назорат қилиш;

- бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботларни тузиш ва уларнинг ахборотларини тизимлаштирган ҳолда таҳлил қилиш;

- хўжалик юритувчи субъектларида ҳисоб объектлари ҳисобини юритиш ва уларнинг назоратини таъминлаш;

- хўжалик юритувчи субъектларда молиявий ҳисоботларни тузиш ва уларнинг ишончилигини таъминлаш;

- касбий фаолият соҳаси бўйича қўйилган масалаларни ҳал қилиш учун зарур статистик маълумотларни йиғиш, қайта ишлаш, таҳлил қилиш;

- ҳисоб-китобларни таҳлил қилиш ва ўз ечимини асослаш, молиявий ва иқтисодий маълумотларни қайта ишлаш учун турли воситалардан фойдаланиш;

- молиявий-иқтисодий жараёнларнинг тавсифи асосида назарий ва эконометрик стандарт моделларини яратиш, улардан олинган натижаларни таҳлил қилиш ва изоҳлаш;

- халқаро стандартлар асосида молиявий ҳисоботни тузиш ва тақдим этиш;

- молиявий режалаштириш ва прогнозлаш учун бухгалтерия, молиявий ва бошқа ахборотларни таҳлил қилиш ва шарҳлаш;

- молиявий кўрсаткичларнинг ўзгариш динамикаси ва тенденцияларини таҳлил қилиш;

- ўқув фанларини ўқитиш методикасини эгаллаш;

- электрон ўқитиш усуллари эгаллаш;

- олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими тизимининг таълим муассасаларида мутахассисликка оид тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича назарий, амалий ва лаборатория машғулотларини ўтказиш;

- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ностандарт ўқув машғулотларини ўтказиш;

- ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни тузиш, тайёрлаш ва расмийлаштириш;

- ўқитилаётган фан бўйича ўқув машғулотларни ўтказиш учун ўқитишнинг техник воситаларидан фойдаланиш;

- мустақил таълим ва ижодий изланиш натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги турли усуллар, воситалар ва бошқа соҳаларда ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш;

- узлуксиз таълим тизимининг ДТС, Давлат талаблари ва бошқа ўқув-меъёрий ҳужжатларни ишлаб чиқиш;

- мутахассисликка мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини таҳлил қилиш;

- ўтказилаётган илмий-тадқиқот лойиҳалари мавзуси бўйича бўйича моделлар, алгоритмлар, методларни тадқиқ қилиш ва ишлаб чиқиш;

- намунавий методикалар бўйича тадқиқотлар ўтказиш ва уларнинг натижаларини қайта ишлаш;

- илмий ва тушунтириш хатларини ишлаб чиқиш;
- ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиши, реферат ва библиографияларни тузиш;
- илмий мақола ва тезислар тайёрлаш.

2.3. Касбий квалификациялар: бухгалтер, бош бухгалтер, аудитор, бош аудитор, банк бошқарув раиси, корхона директори, илмий текшириш институти директори, иқтисодиёт директори, бош экономист квалификацияларига эга бўлиш мумкин.

3. 5A230901 – Бухгалтерия ҳисоби (тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. 5A230901 – Бухгалтерия ҳисоби (тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар

Магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фанлар дастурлари бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг тавсифи ҳамда касбий компетенцияларига қўйиладиган талабларга мувофиқ, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўтиши ва натижада касбий фаолиятида зарур билим, кўникма ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилади.

Ўқув режаси кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бунда ўқув жараёни графиги, ҳафталар кесимида ўқиш вақти, аттестациялар, амалиётлар, таътиллار, семестрлар бўйича ўтиладиган “Умумметодологик фанлар”, “Мутахассислик фанлари”, машғулотлар турлари, ажратилган соатлар, кредитлар, фанлар коди, Давлат аттестацияси ва бошқалар кўрсатилади.

Ўқув режаларга киритиладиган мажбурий ва танлов фанлар турдош олий таълим муассасалар билан ҳамкорликда таянч олий таълим муассасалари томонидан белгиланади.

3.2. 5A230901 – Бухгалтерия ҳисоби (тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкласининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига - 30 соат қилиб белгиланиши мумкин. Қолган соатлар ҳажми мустақил таълим учун ажратилади.

Жорий, оралиқ ва якуний аттестацияларни ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурининг умумий ҳажми 2 йиллик ўқув даври учун ҳафталик ўқув юкламалардан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

Ўқишнинг норматив муддати 2 йил бўлганда ўқув жараёни 100 ҳафтани ташкил этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ:

Ўқув даврлари	Кундузги таълим шакли учун*
Назарий таълим ва илмий фаолият	54%
<i>Шу жумладан, мустақил таълим</i>	-
Аттестациялар	9%
Таътиллار	18%
Илмий амалиёт (стажировка)	19%

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, магистратуранинг ўқув режа ва фан дастури (магистратура дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув цикли, харажатларни ҳисобга олишнинг халқаро усуллари, трансферт баҳо, бюджетлаштириш, сегментлар ҳисоботи, бошқарув қарорлари, зарарсизлик нуктаси, бош бюджет, операцион бюджет, инвестицион бюджет, молиявий бюджет, ижара, идентификациялаш, маржинал фойда, ликвидлик, рентабеллик, операцион сегмент, молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартлари, пудрат шартномалари, ижара, акциялар бўйича тўловлар, субсидия, молиявий ҳолат, ночорлик, банкротлик, тўловга қобиллик, молиявий барқарорлик, самарадорлик, унумдорлик, кредитга лаёқатлилиқ, меҳнат потенциали, молиявий назорат, операцион аудит, экологик аудит, назорат маслаҳатчи аудиторлик тизими, аудит иш сифати, ахборот-коммуникатив тизимлар, замонавий тадқиқот методлари, ахборот ва замонавий педагогик технологиялар, моделлар ва моделлаш, фан ишчи дастурлари, замонавий ўлчов асбоблари, илмий-тадқиқотларни ташкил қилиш, виртуал электрон билим манбалари, дидактика.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент молия институти

Ректор в.в.б.  Е.Мехмонов

2020 йил « _____ » _____

М.Ў.



КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
хузуридаги Олий таълимни
ривожлантириш тадқиқотлари ва илмий
технологияларни татбиқ этиш маркази

Директор  З.Хақимов

Тошкент давлат иқтисодиёт
университети

Ректор  К.Шарипов


2020 йил « _____ » _____

2020 йил « _____ » _____



М.Ў.

Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерлар ва
аудиторлар Миллий ассоциацияси
Кенгаш Раиси  М.Тулаходжаева

Ўзбекистон Республикаси Аудиторлар
Палатаси
Кенгаш Раиси  Н.Каримов

2020 йил « _____ » _____

2020 йил « _____ » _____

М.Ў.

М.Ў.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ
хўжалиги вазирлиги

Бошқарма бошлиғи
ўринбосари  Ш.Жоникулов

2020 йил « _____ » _____

М.Ў.



**Тошкент молия институтининг 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби”
(тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислигини
малака талабини ишлаб чиқувчилар ва кадрлар истеъмолчилари
ўртасида**

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент шаҳри

“ ___ ” _____ 2020 й.

Биз, қуйида имзо чекувчилар – Ўзбекистон Республикаси Аудиторлар Палатаси Кенгаш Раиси Н.Ф.Каримов, Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерлар ва аудиторлар Миллий ассоциацияси Кенгаш Раиси М.М.Тулаходжаева, Тошкент Давлат Иқтисодиёт Университети ректори Қ.А.Шарипов ва Тошкент молия институти ректори в.в.б. С.Меҳмонов, мазкур келишув далолатномасини қуйидагилар ҳақида туздик:

1. 5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) бакалаврият таълим йўналиши малака талаблари Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли фармонлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Аудиторлар Палатаси, Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерлар ва аудиторлар Миллий ассоциацияси, Тошкент Давлат Иқтисодиёт Университети ҳамда Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган.

2. Юқорида номи қайд этилган малака талабларини ишлаб чиқишда турдош олий таълим муассасалари – Тошкент давлат иқтисодиёт университети профессор-ўқитувчилари, Ўзбекистон Республикаси Аудиторлар Палатаси, Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерлар ва аудиторлар Миллий ассоциацияси мутахассислари ўз фикр-мулоҳазалари билан иштирок этганлар.

3. 5A230901– “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) бакалаврият таълим йўналиши малака талаблари кадрлар истеъмолчиси – Ўзбекистон Республикаси Аудиторлар Палатаси, Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерлар ва аудиторлар Миллий ассоциацияси мутахассислари томонидан мазмунан ўрганилди ҳамда уларни маромига етказиш мақсадида тегишли таклифлар билдирилди. Бу таклифлар малака талабларини мукамаллаштиришда инobatга олинди.

4. Юқоридагилардан келиб чиққан ҳолда мазкур малака талабини ўқув жараёнларига тадбиқ этиш мумкин, деб ҳисоблаймиз.

Ўзбекистон Республикаси Аудиторлар

Тошкент молия институти

Палатаси

ректору в.в.б.

Кенгаш Раиси

С.У.Меҳмонов

Н.Ф.Каримов

**Ўзбекистон Республикаси
Бухгалтерлар ва аудиторлар Миллий
ассоциацияси**

Кенгаш Раиси

М.М.Тулаходжаева



Тошкент молия институтида тайёрланаётган

**5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислиги учун
янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг битирувчилар
касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)**

Т/р	Вазирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун кадр тайёрланаётган бакалаврият таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги)		Вазирлик (идора)нинг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
	5A230901	“Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича)	<p>Битирувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бухгалтерия ҳисобини ташкил этиш бўйича илмий-тадқиқот ишларини амалга оширишда қатнашиш; - бухгалтерия ҳисоби соҳасига тегишли мамлакатдаги ва хорижий давлатлардаги фан-техника ютуқларини, махсус адабиётларни ва бошқа илмий-техник ахборотларни ўрганиш; - бухгалтерия ҳисоби оид ҳисоботларни шакллантириш ва уларни ахборот имкониятларини таҳлил этиши; - интернет тармоғидан энг янги илмий-техник ютуқлар ҳақидаги маълумотларни тўплайди ва таҳлил қилиш; - илмий-тадқиқот натижаларини амалиётга қўллаш; - бухгалтерия ҳисоби соҳаси фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва татбиқ қилиш; - бухгалтерия ҳисоби соҳасида жараёнларни амалга ошириш учун зарур бўлган стратегияларни режалаштириш; - замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш, улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган жараёнлар мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ҳамда механизмларини ишлаб чиқиш; - бухгалтерия ҳисоби соҳасида фаолият кўрсатиш ва улар фаолиятининг халқаро ҳамда миллий талабларига мос келиши борасида жараёнларни назорат қилиш; - касбга оид муаммолар ечимларини амалиётга татбиқ этиш; - фикрлар ҳар хил бўлган шароитда бошқарув қарорини қабул қилиш; - бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширган ишининг натижаларини баҳолаш; - бухгалтерия ҳисоби соҳасининг халқаро ҳамда миллий стандартларга мослигини мониторинг қилиш;

		<ul style="list-style-type: none"> - бухгалтерия ҳисоби соҳаси фаолиятини режалаштириш ва унинг самарадорлигини оширишнинг ички имкониятларини қидириб топиш; - бухгалтерия ҳисоби соҳаси фаолиятини бошқаришнинг замонавий муаммолари ва хусусиятларини аниқлаш, улар фаолиятини бошқаришнинг замонавий йўналишларини ишлаб чиқиш; - бухгалтерия ҳисоби соҳаси фаолиятини ташкил қилиш, баҳолаш ва улар билан боғлиқ рискларни бошқаришда замонавий методларни қўллаш; - бухгалтерия ҳисоби соҳасида ҳужжатларни расмийлаштириш ва умумлаштириш, молиявий ҳисоботларни шакллантириш ҳамда расмийлаштиришда замонавий методларни қўллаш; - бухгалтерия ҳисоби соҳасида жараёнларни ҳисобга олишда, молиявий-хўжалик фаолияти ва замонавий фундаментал ва техник анализлардан фойдаланиш; - бухгалтерия ҳисоби соҳаси фаолиятини ўрганиш ҳамда уларни таҳлил қилиш; - бухгалтерия ҳисоби бўйича илмий-тадқиқотларни ўтказиш ва янги илмий ҳамда амалий натижаларни олиш.
--	--	--

**Ўзбекистон Республикаси Аудиторлар
Палатаси**

Кенгаш Раиси


Н.Ф. Каримов



**Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерлар
ва аудиторлар Миллий ассоциацияси**

Кенгаш Раиси


М.М. Тулаходжаева



**5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича)
мутахассислигининг
малака талаби ишлаб чиқилишига**

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислигининг малака талабини ишлаб чиқишда қуйидаги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга асосланади:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сонли қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2015 йил 15 январдаги “Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 3-сонли Қарори ижросини таъминлаш тўғрисида”ги 12-сонли Буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълиммуассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларининг такомиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли Буйруғи.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли Қарори

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5847-сонли Фармони;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 2 мартдаги “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта

устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодий ривожлантириш йили” да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” ги ПФ-5953-сонли Фармони;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 12 июндаги “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида” ги ПҚ-4749-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2020 йил 20 июндаги “2020-2021 ўқув йилидан таълим жараёнини кредит-модуль тизимига ўтиши тўғрисида” ги 357-сонли Буйруғи.

Малака талабини ишлаб чиқишда магистратура мутахассислиги битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Ушбу малака талаб “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Президент, Вазирлар Маҳкамасининг қарор-фармонларини мукамал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний кадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўқув юкчасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъерий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди

5A230901 – “Бухгалтерия ҳисоби” (тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислигига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъерлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тарақиётининг истикболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва

маданият ютиқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жaxon тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, давлат талим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Тошкент молия институти
“Бухгалтерия ҳисоби”
кафедраси мудир, и.ф.д., проф.



A.A. Karimov
А.А.Каримов